

بسم الله

اولین و کامل ترین ترجمه و شرح نموداری کتاب

«الهدایه فی النحو»

همراه با حل کامل تمرینات درس

مؤلف:

طاهره سادات نعیمی

سرشناسه	: نعیمی، طاهره سادات، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور	: جامع‌ترین و کامل‌ترین ترجمه و شرح نموداری «الهدایه فی النحو» همراه با حل کامل تمرینات درس
مشخصات نشر	: تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۰ ص.: نمودار
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۰۸۶-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیهای مختصر
یادداشت	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
یادداشت	: واژه نامه.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۷۷۳۵۷

اولین و کامل‌ترین ترجمه و شرح نموداری کتاب

«الهدایه فی النحو»

همراه با حل کامل تمرینات درس

انتشارات کتاب آوا

مؤلف	طاهره سادات نعیمی
ناشر	کتاب آوا
چاپ و صحافی	کتاب آوا
نوبت چاپ	اول / ۱۳۹۴
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
قیمت	۱۵۰۰۰۰ ریال
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۰۸۶-۷

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگار: ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com   avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد اسلامی، جنب دادگستری

تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است.

هرگونه کپی‌برداری و تهیه جزوه از متن کتاب، استفاده از طرح روی جلد و عنوان کتاب جرم است و متخلفان طبق قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مقدمه مؤلف

زبان عربی زبان قرآن و وحی الهی است که خداوند آن را به زیباترین و بدیع‌ترین شکل در اختیار انسان‌ها قرار داده است. خداوند متعال به وسیله این زبان با مردم سخن گفته و از این طریق، انسان‌ها را هدایت نموده است. یکی از راه‌های فهم قرآن، آگاهی به دانش «نحو» است و از ضروریات و بایسته‌های این دانش، نگرش تازه در ارائه‌ی گزاره‌ها و قواعد بنیادین آن می‌باشد.

از جمله کتاب‌هایی که در حوزه‌های علمیه و برخی از رشته‌های دانشگاهی تدریس می‌شود، کتاب «الهدایة فی النحو» است که مفید و دارای جامعیت ویژه‌ای است. اگرچه این کتاب در ابتدا محدود به چندین صفحه و بیانگر قواعد کلی نحو بود، اما در طول سال‌های اخیر، با همت گروهی از اساتید حوزه علمیه قم، واجد تغییرات سودمندی شد و چندین ترجمه و شرح بر این کتاب نگاشته شد. خصوصیات شرح حاضر به گونه‌ای است که بر اساس کتاب «هدایة» با ویرایش جدید نگارش یافته و تمامی مطالب آن به طور کامل دسته‌بندی و به صورت نموداری ارائه شده و علاوه بر این، تمامی تمرینات درسی به طور کامل حل و تبیین شده است.

در پایان، از کلیه صاحب نظران و اساتید محترم خواهشمندیم نقطه نظرات، پیشنهادات ارزشمند و انتقادات سازنده خود را به آدرس الکترونیکی taherenaimy@yahoo.com ارسال نمایند.

با سپاس

طاهره سادات نعیمی

فهرست مطالب

۱۱	درس اول : تعریف علم نحو... کلمه و اقسام آن
۱۱	۱. تعریف علم نحو، هدف، فایده و موضوع علم نحو
۱۱	۲. کلمه
۱۳	درس دوم: مباحث مربوط به اسم (تعریف اسم، فعل و نشانه‌های هر یک)
۱۶	تمرین‌های درس دوم
۱۷	درس سوم: تعریف حرف، علامت‌ها و فوائد آن
۱۸	۳. تعریف و اقسام کلام
۱۹	تمرین‌های درس سوم
۲۰	سیر نموداری مبحث اسم
۲۱	درس چهارم - تعریف اسم‌های معرب و حکم آن
۲۳	درس پنجم: اصناف اعراب اسم
۲۴	درس ششم: تکمیل و ادامه انواع اعراب اسم (ادامه انواع اعراب)
۲۶	تمرین‌های درس ششم
۲۷	درس هفتم
۲۷	۳. اسم متصرف و غیر متصرف
۲۹	نکته پایانی
۲۹	تمرین‌های درس هفتم
۳۰	درس هشتم: ادامه [اسباب نه گانه منع صرف]
۳۲	تمرین‌های درس هشتم
۳۳	درس نهم - (ادامه اسباب نه گانه منع صرف)
۳۵	تمرین‌های درس نهم
۳۶	باب اسم - مقصد اول: مرفوعات
۳۶	درس دهم - فاعل [مباحث پنج گانه فاعل]
۳۸	تمرین‌های درس دهم
۳۹	درس یازدهم - فاعل (۲) و نائب فاعل [ادامه مباحث پنج گانه فاعل]
۴۱	تمرین‌های درس یازدهم
۴۲	درس دوازدهم - ۳ و ۴. مبتدا و خبر (۱)
۴۴	تمرین‌های درس دوازدهم
۴۵	درس سیزدهم: مبتدا و خبر (۲) اقسام خبر
۴۷	تمرین‌های درس سیزدهم
۴۸	درس چهاردهم: ۵. اسم و خبر نواسخ
۴۸	اول: خبر حروف مشبیه بالفعل (ان و هم ردیفان آن)
۴۸	دوم: اسم افعال ناقصه (کان و هم ردیفان آن)
۴۹	سوم: اسم حروف تشبیه به لیس
۵۰	تمرین‌های درس چهاردهم
۵۲	تمرین‌های غامبه
۵۳	مقصد دوم: منصوبات
۵۳	سیر نموداری مبحث منصوبات
۵۴	درس پانزدهم
۵۶	تمرین‌های درس پانزدهم
۵۸	درس شانزدهم

۶۰	تمرین‌های درس شانزدهم
۶۲	درس هفدهم
۶۶	تمرین‌های درس هفدهم
۶۸	درس هجدهم
۷۰	تمرین‌های درس هجدهم
۷۲	درس نوزدهم
۷۳	تمرین‌های درس نوزدهم
۷۵	تمرین‌های عامه
۷۶	درس بیستم
۷۸	تمرین‌های درس بیستم
۸۰	درس بیست و یکم
۸۲	تمرین‌های درس بیست و یکم
۸۴	درس بیست و دوم
۸۷	تمرین‌های درس بیست و دوم
۸۹	درس بیست و سوم - ۹. اقسام نهم از منصوبات: اسم نواسخ و خبر آن
۹۱	تمرین‌های درس بیست و سوم
۹۲	درس بیست و چهارم
۹۵	بحث تکمیلی
۹۵	تمرین‌های درس بیست و چهارم
۹۷	تمرین‌های عامه
۹۸	درس بیست و پنجم
۱۰۰	تمرین‌های درس بیست و پنجم
۱۰۳	درس بیست و ششم
۱۰۴	تمرین‌های درس بیست و ششم
۱۰۵	تمرین‌های عامه
۱۰۷	درس بیست و هفتم
۱۱۱	تمرین‌های درس بیست و هفتم
۱۱۴	درس بیست و هشتم
۱۱۶	تمرین‌های درس بیست و هشتم
۱۱۹	درس بیست و نهم
۱۲۲	تمرین‌های درس بیست و نهم
۱۲۴	درس سی ام
۱۲۷	تمرین‌های درس سی ام
۱۲۹	تمرین‌های عامه
۱۳۰	قسم دوم
۱۳۱	درس سی و یکم
۱۳۳	تمرین‌های درس سی و یکم
۱۳۶	درس سی و دوم
۱۴۰	تمرین‌های درس سی و دوم
۱۴۳	درس سی و سوم
۱۴۶	تمرین‌های درس سی و سوم
۱۴۸	درس سی و چهارم
۱۵۰	تمرین‌های درس سی و چهارم

۱۵۱	درس سی و پنج
۱۵۳	تمرین‌های درس سی و پنجم
۱۵۵	درس سی و ششم
۱۵۶	تمرین‌های درس سی و ششم
۱۵۸	درس سی و هفتم
۱۵۹	تمرین‌های درس سی و هفتم
۱۶۲	درس سی و هشتم
۱۶۵	تمرین‌های درس سی و هشتم
۱۶۷	درس سی و نهم
۱۶۸	تمرین‌های درس سی و نهم
۱۷۰	درس چهل
۱۷۱	تمرین‌های درس چهل
۱۷۳	درس چهل و یکم
۱۷۵	تمرین‌های درس چهل و یکم
۱۷۷	درس چهل و دوم
۱۷۹	تمرین‌های درس چهل و دوم
۱۸۳	درس چهل و سوم
۱۸۵	تمرین‌های درس چهل و سوم
۱۸۸	درس چهل و چهارم
۱۸۹	تمرین‌های درس چهل و چهارم
۱۹۳	درس چهل و پنجم
۱۹۴	تمرین‌های درس چهل و پنجم
۱۹۷	درس چهل و ششم - ماضی و مضارع مبنی
۱۹۸	تمرین‌های درس چهل و ششم
۲۰۲	درس چهل و هفتم
۲۰۳	تمرین‌های درس چهل و هفتم
۲۰۵	درس چهل و هشتم
۲۰۷	تمرین‌های درس چهل و هشتم
۲۱۰	درس چهل و نهم
۲۱۱	تمرین‌های درس چهل و نهم
۲۱۵	درس پنجاه
۲۱۶	تمرین‌های درس پنجاه
۲۲۰	درس پنجاه و یکم
۲۲۱	تمرین‌های درس پنجاه و یکم
۲۲۴	درس پنجاه و دوم
۲۲۵	تمرین‌های درس پنجاه و دوم
۲۲۸	درس پنجاه و سوم
۲۳۰	تمرین‌های درس پنجاه و سوم
۲۳۳	درس پنجاه و چهارم
۲۳۴	تمرین‌های درس پنجاه و چهارم
۲۳۷	درس پنجاه و پنج
۲۳۸	تمرین‌های درس پنجاه و پنج
۲۴۲	درس پنجاه و ششم

۲۴۴	تمرین‌های درس پنجاه و ششم
۲۴۷	درس پنجاه و هفتم
۲۴۸	تمرین‌های درس پنجاه و هفتم
۲۵۰	درس پنجاه و هشتم
۲۵۱	تمرین‌های درس پنجاه و هشتم
۲۵۳	درس پنجاه و نهم
۲۵۴	تمرین‌های درس پنجاه و نهم
۲۵۷	درس شصت
۲۵۹	تمرین‌های درس شصت
۲۶۱	تمرین‌های عامه
۲۶۲	درس شصت و یکم
۲۶۴	تمرین‌های درس شصت و یکم
۲۶۶	درس شصت و دوم
۲۶۸	تمرین‌های درس شصت و دوم
۲۷۱	درس شصت و سوم
۲۷۲	تمرین‌های درس شصت و سوم
۲۷۵	درس شصت و چهارم
۲۷۶	تمرین‌های درس شصت و چهارم
۲۷۸	درس شصت و پنجم
۲۸۰	تمرین‌های درس شصت و پنجم
۲۸۳	درس شصت و ششم
۲۸۵	تمرین‌های درس شصت و ششم
۲۸۸	درس شصت و هفتم
۲۸۹	تمرین‌های درس شصت و هفتم
۲۹۲	درس شصت و هشتم
۲۹۳	تمرین‌های درس شصت و هشتم
۲۹۶	درس شصت و نهم
۲۹۷	تمرین‌های درس شصت و نهم
۳۰۱	درس هفتاد
۳۰۲	تمرین‌های درس هفتاد
۳۰۵	درس هفتاد و یکم - تاء تأنیث و تنوین
۳۰۷	تمرین‌های درس هفتاد و یکم
۳۱۰	درس هفتاد و دوم
۳۱۱	تمرین‌های درس هفتاد و دوم